

A kisadózó vállalkozások tételes adójának szabályai a 2018. évben

A kisadózó vállalkozások tételes adójával kapcsolatos rendelkezéseket a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (továbbiakban: Katv.) tartalmazza.

A betéti társaság (bt.), a közkereseti társaság (kkt.), és az egyéni cég az adóalanyiság időszaka alatt nem tartozik a számviteli törvény¹ hatálya alá. Az adózónak elsősorban e törvény rendelkezéseit kell alkalmaznia az adókötelezettsége megállapításakor, de - más adónemekhez hasonlóan - az Art.² előírásait is figyelembe kell vennie.

I. A kisadózó vállalkozások tételes adója (a továbbiakban: kata) alanyai

Az adó alanya lehet

- az egyéni vállalkozó;³
- az egyéni cég;⁴
- a kizárólag magánszemély taggal rendelkező betéti társaság;
- a kizárólag magánszemély taggal rendelkező közkereseti társaság;
- az ügyvédi iroda⁵.

Az adóalanyiság választását kizáró körülmények⁶

Nem választhatja a tételes adót az a vállalkozás, amelynek adószámát az adóhatóság az új adónem választásának bejelentését megelőző két éven belül törölte, vagy ezen időszakban a vállalkozás adószáma jogerősen fel volt függesztve.

Nem választhatja az adóalanyiságot az a vállalkozás sem, amely az adóalanyiság választásának évében az Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke, illetve a TEÁOR 2008 szerint 68.20 Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése besorolású tevékenységből **bevételt szerzett**.

II. Az adóalanyiság kezdete, a bejelentés időpontja és módja⁷

Az adóalanyiság kezdete és a bejelentés időpontja már működő adózók esetében

A már működő adózók esetében az adóalanyiság a feltételek megléte esetén a választás bejelentését követő hónap első napjával jön létre.

Az adóalanyiság év közben is választható azzal, hogy a választásnak nem akadály, ha az adóalany az adóévre az Szja tv. szerinti átalányadózást vagy az egyszerűsített vállalkozói adó⁸ szerinti adóalanyiságot választott.

¹ A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény).

² Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (továbbiakban: Art.).

³ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban: Szja tv.) 3.§ 17. pont.

⁴ Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény II. fejezet.

⁵ Az ügyvédi iroda 2018. január 1-jétől válhat a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adózás alanyává.

⁶ Katv. 4. § (4) bekezdés.

⁷ Katv. 4. § (1) bekezdés.

⁸ Az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló 2002. évi XLIII. törvény (továbbiakban: Eva tv.).

Az adóalanyiség kezdete és a bejelentés időpontja kezdő vállalkozások esetében

A tevékenységét év közben kezdő vállalkozás bejelentését az állami adóhatósághoz való bejelentkezéssel egyidejűleg teljesítheti. Ebben az esetben az adóalanyiség a vállalkozás nyilvántartásba vételének napjával – vagy ha az korábbi időpont – a létesítő okirat ellenjegyzésének napjával jön létre.

Ha egy átalakulással, egyesüléssel, szétválással létrejött bt., kkt. (pl. egy korábban korlátozott felelősségű társaság betéti társasággá alakul át) bejelenti a Katv. szerinti adózás választását, akkor a bt., kkt. adóalanyiségének kezdő időpontja a kata választásának bejelentését követő hónap első napja (nem a jogutód nyilvántartásba vételének napja), tekintettel arra, hogy az ilyen módon létrejött bt., kkt. a korábbi (az átalakulás, egyesülés, szétválás következtében megszűnő) társaság (társaságok) jogutódjának minősül.⁹

A bejelentés módja

- a tevékenységét év közben kezdő vállalkozás esetében az adóalanyiség választásával kapcsolatos nyilatkozat adatai elektronikus úton – a járási, fővárosi kerületi hivatalnál (okmányirodánál/kormányablaknál) előterjesztett bejelentéssel, illetve a cégbírószági nyilvántartásba vételi kérelemmel egyidejűleg - az ún. egyablakos rendszeren keresztül érkeznek meg az állami adóhatósághoz;
- a közvetlenül az állami adóhatósághoz bejelentkező, az Szja tv. 3. § 17. pontja szerinti egyéni vállalkozó a 'T101 jelű adatlapot (az egyéni vállalkozói nyilvántartásban nem szereplő, de az Szja tv. 3. § 17. pontja szerint egyéni vállalkozónak minősülő adózó, pl. ügyvéd) használhatja;
- a 'T101E bejelentő lapot a már működő, az egyéni vállalkozók nyilvántartásában szereplő egyéni vállalkozó nyújthatja be;
- a már működő kkt., bt., egyéni cég a 'T201T jelű adatlap útján jelentkezhet be,
- az ügyvédi iroda a 'T201 jelű adatlapon jelezheti ennek az adózási módnak a választását.

Amennyiben az adózó az adóalanyiség ideje alatt szerez tudomást arról, hogy nem választhatta volna a katót, akkor az adóhatóságtól kell kérnie az adóalanyiség megszüntetését, mely esetben az adóhatóság határozattal törli az adóalanyok közül.

A bejelentendők köre és a bejelentés adattartalma¹⁰

Az adóalanyiség választásának bejelentésével egyidejűleg a kisadózó vállalkozásnak¹¹ kisadózóként kötelező bejelentenie azon magánszemély tagját, tagjait, aki vagy akik bármilyen jogviszonyban - ide nem értve a munkaviszonyt - végzett tevékenység keretében (ideértve különösen a személyes közreműködést, a megbízási jogviszony alapján végzett vezető tisztségviselői és más tevékenységet) részt vesz vagy vesznek a kisadózó vállalkozás tevékenységében. A bejelentésnek tartalmaznia kell a kisadózó(k) nevét, címét, adóazonosító jelét és társadalombiztosítási azonosító jelét.

A kata hatálya alá bejelentkezett kisadózó vállalkozásnak legalább egy fő kisadózót be kell jelentenie.

⁹ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:39. § (1) bekezdése, illetve 3:45. § 81) bekezdése alapján.

¹⁰ Katv. 7. § (1) bekezdés.

¹¹ Kisadózó vállalkozásnak minősül a kisadózó vállalkozások tételes adóját jogszerűen választó egyéni vállalkozó, egyéni cég, közkereseti társaság, betéti társaság, valamint ügyvédi iroda.

Kisadózó¹² lehet a tételes adót jogszerűen választó egyéni vállalkozó esetében maga az egyéni vállalkozó, egyéni cég esetén annak tagja, betéti társaság, közkereseti társaság, valamint ügyvédi iroda esetében pedig **a társaság**, illetőleg **az ügyvédi iroda kisadózóként bejelentett tagja**.

A vezető tisztségviselői feladatokat nem munkaviszony keretében ellátó, a kisadózó vállalkozással megbízási jogviszonyban álló és a személyes közreműködésre köteles tagokat a kisadózó vállalkozás köteles bejelenteni kisadózóként.

A kisadózó vállalkozás tevékenységében a bt., a kkt. kisadózóként be nem jelentett tagja kizárólag munkaviszony keretében működhet közre. E szabály megsértésével a kisadózó vállalkozás tevékenységében részt vevő tag közreműködését be nem jelentett alkalmazott foglalkoztatásának kell tekinteni.

A bejelentésben nyilatkozni kell arról is, hogy a kisadózó főállású kisadózónak minősül-e, a biztosítása a kisadózókénti bejelentéssel jön-e létre, valamint nyilatkozni lehet arról is, ha a kisadózó vállalkozás a főállású kisadózó után magasabb összegű tételes adó megfizetését választja.¹³

A főállású és a nem főállású kisadózó közötti különbségtétel azért lényeges, mivel a fizetendő tételes adó nagysága a bejelentett kisadózók számától és attól függ, hogy a kisadózó főállású-e vagy sem. A főállásúként bejelentett kisadózó biztosítottnak minősül.

Főállású kisadózó: az a kisadózó, aki a tárgyhoz bármely napján nem felel meg az alábbi feltételek valamelyikének:

a) legalább heti 36 óras foglalkoztatással járó munkaviszonyban áll azzal, hogy a heti 36 óras foglalkoztatás megállapításánál az egyidejűleg fennálló munkaviszonyokban előírt munkaidőt össze kell számítani,

b) a társadalombiztosítás ellátásairól és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) szerinti kiegészítő tevékenységet folytatóként minősül,

c) a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek alapján külföldön biztosított személynek minősül,

d) a kétoldalú szociálpolitikai, szociális biztonsági egyezmény alapján más államban biztosítottként minősül,

e) olyan magánszemély, aki 2011. december 31-én – a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény alapján megállapított – I., II., vagy III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, és a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 32-33. §-a alapján rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesül, vagy

f) rokkantsági ellátásban részesül és egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 50 százalékos vagy kisebb mértékű,

g) a kisadózó vállalkozáson kívül más vállalkozásban nem kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozónak vagy társas vállalkozónak minősül, ideértve a más kisadózó vállalkozásban fennálló főállású kisadózói jogállást is,

h) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerinti nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban áll,

¹² Katv. 4. § (4) bekezdés.

¹³ A kisadózó vállalkozások tételes adója alanya a biztosítási kötelezettségének bejelentését a Katv-ben meghatározottak szerint a főállású kisadózói státuszának bejelentésével teljesíti (nem kell benyújtani a 'T1041-es bejelentőlapot).

i) a nemzeti köznevelésről szóló törvény, valamint a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti közép-, vagy felsőfokú oktatási intézményben, az Európai Gazdasági Térség tagállamában vagy Svájcban közép- vagy felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében folytat tanulmányokat, vagy az előzőekben nem említett államokban folytat ez előbbieknél megfelelő tanulmányokat.¹⁴

A Tbj. 4. § e) pontja értelmében az az egyéni, illetve társas vállalkozó minősül kiegészítő tevékenységet folytatónak, aki a vállalkozói tevékenységet saját jogú nyugdíjasként folytatja, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

Saját jogú nyugdíjas pedig az a természetes személy, aki

1. a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény, illetve nemzetközi egyezmény alkalmazásával a Tbj. 14. § (3) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott saját jogú nyugellátásban (öregségi nyugdíjban és rehabilitációs járadékban), a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi, rokkantsági nyugdíjsegélyben (nyugdíjban), Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól egyházi, felekezeti nyugdíjban vagy növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadékban részesül;

2. a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek, illetve az EGT-állam jogszabályai alkalmazásával saját jogú öregségi nyugdíjban részesül.

Az egyéni vagy társas vállalkozó Tbj. 4. § e) pont szerinti jogállását nem érinti, ha az 1-2. alpontokban említett nyugdíj folyósítása szünetel.

(A saját jogú nyugdíjas fogalmába a korhatár előtti ellátásban és a szolgálati járandóságban részesülő személyek nem tartoznak bele.)

A fentiekre tekintettel például az az egyéni vállalkozói tevékenységet folytató nő, akinek 40 év jogosultsági idő alapján állapították meg az öregségi nyugdíját, kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozónak minősül, vagyis nem tekinthető főállású kisadózónak.

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek alapján külföldön biztosított személynek azok az EGT-államokban foglalkoztatott, külföldön tehát ellátásra jogosult személyek minősülnek, akik A1-es igazolással rendelkeznek.

Amennyiben a vállalkozás tevékenységében új tag vesz részt, vagy egy korábbi tag már nem kíván abban tevékenyen részt vállalni, illetőleg amennyiben a kisadózó jogállása megváltozik (például főállásból nem főállású kisadózóvá válik), akkor ezt a változást 15 napon belül be kell jelenteni az állami adóhatósághoz.¹⁵

A bejelentés olyan végrehajtható okiratnak minősül, amelynek alapján az adóhatóság az adókötelezettséget a kisadózó vállalkozás terhére előírja.

¹⁴ Ezt az új esetkört 2018. január 1-jei hatállyal az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2017. évi LXXVII. törvény iktatta be.

¹⁵ Azoknak az adatoknak a tekintetében, amelyeket más nyilvántartás közhitelesen tartalmaz, a változás-bejelentés úgy is teljesíthető, hogy az adatváltozásról a közhiteles nyilvántartást vezető szerv – ha tőle ezt a kisadózó vállalkozás kéri – értesíti az állami adóhatóságot.

Abban az esetben, ha a kisadózó vállalkozás magasabb, 75 000 forint összegű tételes adófizetési kötelezettséget választ a főállású kisadózó után, akkor az erre irányuló nyilatkozat az adóalanyiság választásának bejelentésekor, és a bejelentést követően is megtehető.

A kisadózó vállalkozásnak a magasabb összegű fizetési kötelezettséget a választás bejelentését követő hónaptól kell teljesítenie.

A Katv. meghatározza azt is, hogy mely időpontig áll fenn a magasabb összegű tételes adófizetési kötelezettség, ennek megfelelően, ha:

- a kisadózó vállalkozás visszavonja ezen választását, akkor a választás visszavonása hónapjáig,
- megszűnik a kisadózó vállalkozó főállású jogállása, akkor ezen jogállás megszűnése hónapjáig,
- megszűnik a kisadózó vállalkozás Katv. szerinti adóalanyiséga, akkor az adóalanyiság megszűnése hónapjáig

kell megfizetni a 75 ezer forint összegű tételes adót.¹⁶

Az adóhatóság tájékoztatási kötelezettsége¹⁷

A bejelentkezést követően az adóhatóság értesítő levélben tájékoztatja a kisadózó vállalkozást a Katv. hatálya alá tartozó adózóként történő nyilvántartásba vételéről. A tájékoztatónak tartalmaznia kell a kisadózó vállalkozás azonosító adatait, az adóalanyiság kezdő napját, a kisadózó magánszemély azonosító adatait és azt, hogy főállású kisadózónak minősül-e, illetve szerepeltetni kell a tájékoztatóban a fizetendő adó összegét, esedékességét és a bevételi számla számát.

Amennyiben a bejelentett adatokban változás áll be, akkor azt - a kisadózó címének megváltozása kivételével – a kisadózó vállalkozásnak ismételtten be kell jelenteni és az adóhatóság a megváltozott adatokról újabb értesítő levélben tájékoztatja a kisadózó vállalkozást.

III. Az adóalanyiság megszűnése¹⁸

Megszűnik az adóalanyiság:

- a) a bejelentés hónapjának utolsó napjával, ha az adóalany bejelenti, hogy adókötelezettségeit a jövőben nem a Katv. szabályai szerint teljesíti;
- b) a kisadózó egyéni vállalkozói jogállásának megszűnése napjával;
- c) a kisadózó vállalkozásnak minősülő egyéni cég, bt, kkt. jogutód nélküli megszűnésének napjával.

Az adóalanyiság megszűnéséről a további esetekben az adóhatóság határozatot hoz:

- d) a gazdasági társaság, az ügyvédi iroda bejelentett kisadózó tagjának halálát követő nappal, ha a vállalkozás tevékenységében más bejelentett kisadózó nem működik közre, és 90 napon belül más kisadózó nem kerül bejelentésre;

¹⁶ Katv. 7. § (3a) bekezdése.

¹⁷ Katv. 4. § (5) bekezdés.

¹⁸ Katv. 5. §.

- e) a gazdasági társaság, az ügyvédi iroda bejelentett kisadózó tagjának a gazdasági társaságból való kilépését követő nappal, ha a kisadózó vállalkozás tevékenységében más bejelentett kisadózó nem működik közre, és ezen időpontig más kisadózó nem kerül bejelentésre;
- f) a tagsági viszony keletkezésének napjával, ha a társaságnak nem magánszemély tagja lesz;
- g) az adóalanyiság megszűnéséről rendelkező határozat véglegessé válása hónapjának utolsó napjával, ha az adóalanyiság időszakában elkövetett jogsértés miatt a vállalkozás terhére az adó- vagy vámhatóság
- számla- vagy nyugtaadás elmulasztásáért,
 - be nem jelentett alkalmazott foglalkoztatásáért vagy
 - igazolatlan eredetű áru forgalmazásáért
- mulasztási bírságot, jövedéki bírságot állapít meg;
- h) az adószám alkalmazását törülő határozat véglegessé válása hónapjának utolsó napjával, ha a vállalkozás adószámának alkalmazását az adóhatóság az adóalanyiság ideje alatt véglegessé vált döntéssel törli;
- i) az adóalanyiság megszűnéséről rendelkező határozat véglegessé válása hónapjának utolsó napjával, ha a kisadózó vállalkozás állami adó- és vámhatóságnál nyilvántartott, végrehajtható, nettó módon számított adótartozása a naptári év utolsó napján meghaladja a 100 ezer forintot, azzal, hogy az állami adóhatóság visszavonja az adóalanyiság megszűnéséről rendelkező határozatát, ha a kisadózó vállalkozás a teljes adótartozását az adóalanyiság megszűnéséről rendelkező határozat véglegessé válásáig megfizeti¹⁹;
- j) a végelszámolás, a felszámolás, a kényszertörlési eljárás kezdő időpontját megelőző nappal;
- k) az ingatlan bérbeadási tevékenységből származó bevétel megszerzése esetén a tevékenység megkezdését megelőző nappal;
- l) az átalakulást, egyesülést, szétválást megelőző nappal, ha az átalakulás, egyesülés, szétválás következtében a vállalkozás már nem felel meg a 3. §-ban foglalt feltételeknek (például az átalakulás keretében bt-ből kft. lesz).

Ha a kisadózó vállalkozás ingatlan bérbeadási tevékenységből származó bevételt szerez, akkor ezen bevétel megszerzését követő 15 napon belül be kell jelentenie az állami adóhatósághoz a bevétel megszerzésének időpontját.

Az adóalanyiság megszűnésének évére és az azt követő 12 hónapra az adóalanyiság ismételtelen nem választható.

IV. Az adó mértéke és annak megfizetése²⁰

Tételes adó

A kisadózó vállalkozásnak **a főállású kisadózó után havi 50 ezer, a főállásúnak nem minősülő kisadózó után havi 25 ezer forint** tételes adót kell fizetnie. Abban az esetben, ha a kisadózó vállalkozás több kisadózót jelent be, akkor a tételes adót minden személy után külön-külön kell megfizetni.

Amennyiben a kisadózó a tárgyhónap bármelyik napján főállású kisadózónak minősül, akkor a fizetendő tételes adó mértéke 50 ezer forint.

¹⁹ A g), a h) és az i) pontokban szereplő megszűnési okokat tartalmazó törvényi rendelkezéseket 2018. július 26-ai hatállyal módosította az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról, valamint a bevándorlási különadóról szóló 2018. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 54. § 2-4. pontja.

²⁰ Katv. 8. §.

Fontos szabály, hogy a bejelentett kisadózók után a bejelentés hatálya alatt megkezdett minden naptári hónapra a tételes adó egészét kell megfizetni.

Ha pedig a kisadózó vállalkozás úgy nyilatkozott, hogy a főállású kisadózó után magasabb összegű tételes adót fizet, akkor az e választás alapján fizetendő adó összege minden megkezdett naptári hónapra 75 ezer forint.²¹

A tételes adót a kisadózó vállalkozásnak a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig kell megfizetnie.

Az adót minden kisadózó után egyszeresen kell megfizetni még akkor is, ha a társasággal több, párhuzamos jogviszonya áll fenn a kisadózónak.

A 40 százalékos mértékű adó

Amennyiben a kisadózó vállalkozás **a naptári év minden hónapjára köteles a tételes adót megfizetni**, akkor **a vállalkozás bevételének naptári évben elért összegéből a 12 millió forintot meghaladó része után 40 százalékos mértékű adót kell fizetnie.**

Abban az esetben, ha a kisadózó vállalkozás **nem köteles a naptári év minden hónapjára a tételes adót megfizetni**, akkor a 40 százalékos mértékű adót a kisadózó vállalkozásnak **a bevétele azon része után kell megfizetnie**, amely meghaladja az adófizetési kötelezettséggel érintett hónapok és havi 1 millió forint szorzatát.

Például:

Ha az adózó 2018. március 10-étől tartozik a tételes adó hatálya alá és minden hónapra meg kell fizetnie a tételes adót, akkor a rá vonatkozó bevételi értékhatár (10 x 1 000 000 forint) 10 000 000 forint. A bevétel ezt meghaladó része után az adó mértéke 40 százalék.

Abban az esetben, ha egy háztartási kisgépek javításával foglalkozó, főállású kisadózó egyéni vállalkozó Katv. szerinti adóalanyiségének kezdete 2018. január 1-je, és a kisadózónak 2018. április 1-jétől 2018. augusztus 31-éig nem kell megfizetni az 50 ezer forint tételes adót, mert ápolási díjban részesül és ezen időszakban nem végez a kisadózóként folytatott tevékenységébe tartozó munkát, akkor a rá vonatkozó bevételi értékhatár 7 000 000 forint (7 hónap x 1 000 000 forint). A bevétel ezt meghaladó része után az egyéni vállalkozónak meg kell fizetnie a 40 százalékos mértékű adót.

A 40 százalékos mértékű adó megfizetése nem mentesíti a kisadózó vállalkozást a tételes adó megfizetése alól.

A 40 százalékos mértékű adót az adóévet követő év február 25. napjáig kell megfizetni és bevallani a 18KATA nyomtatványon.

Amennyiben az adóalanyiség 2018-ban év közben szűnik meg, akkor a 40 százalékos mértékű adót az adóalanyiség megszűnését követő 30 napon belül kell megfizetni, és ugyanezen időpontig kell bevallani a bevételre vonatkozó nyilatkozattal együtt a 18KATA nyomtatványon.

(A tételes adót nem kell bevallani, mivel az a bejelentkezéssel automatikusan „előíródik” a folyószámlán.)

Mentesülés az adófizetési kötelezettség alól²²

²¹ A Katv. 8. § (4a) bekezdése.

²² Katv. 8. § (9) bekezdés.

Nem kell a 25 ezer, az 50 ezer, valamint a 75 ezer forint tételes adót azon hónapokra vonatkozóan megfizetnie a kisadózó vállalkozásnak a kisadózó után, amely hónap egészében a kisadózó

- a) táppénzben, baleseti táppénzben, csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozást segítő ellátásban,²³ gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül,
- b) katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,
- c) fogvatartott,
- d) egyéni vállalkozói tevékenységét szüneteltette,
- e) a Tbj. szerinti kiegészítő tevékenységet folytatóként keresőképtelen

kivéve, ha a kisadózóként folytatott tevékenységébe tartozó munkát végez.

A kisadózó vállalkozás a tárgy hónapot követő hónap 12. napjáig köteles bejelenteni az állami adóhatósághoz, ha a tárgy hónapra vonatkozóan nem kell tételes adót fizetnie.

Nem kell a bejelentést havonta megismételnie a tevékenységét szüneteltető egyéni vállalkozónak; ilyen esetben az adóhatóság a kötelezettség módosítását a rendelkezésre álló adatok alapján hivatalból végzi el.

Nem kell megfizetni a kisadózó után a 25 ezer, az 50 ezer, valamint a 75 ezer forint tételes adót azon hónapra vonatkozóan sem, amelyben a fent említett a)-c) és e)²⁴ pontok szerinti mentesítésre okot adó körülmény megszűnik, ha ez az állapot legalább 30 napig fennállt. A 30 nap számítása szempontjából figyelmen kívül kell hagyni azt az időszakot, amelyre vonatkozóan a kisadózó után az adót nem kell megfizetni.

Például:

Az adózó táppénzben részesül 2018. április 16-ától 2018. június 25-éig.

Ebben az esetben a fizetési kötelezettség a következő módon alakul: április hónapra meg kell fizetnie a tételes adót, májusra nem kell fizetnie, mivel egész hónapban táppénzen volt, és júniusra sem kell fizetnie, mivel áprilisban 15 nap, júniusban 24 nap a táppénzes időszak, és ez együttvéve eléri a 30 napot. Amennyiben a példabeli adózó 2018. április 16-ától 2018. május 23-áig lenne táppénzen, akkor április hónapban nem mentesülne, május hónapra azonban nem kellene megfizetnie a tételes adót.

V. A tételes adóval teljesített közterhek, a kisadózót megillető ellátások és a kisadózó jövedelme²⁵

A tételes adóval teljesített közterhek

A kisadózó vállalkozások tételes adóját jogszerűen választó kisadózó vállalkozások és kisadózók mentesülnek az adóalanyiság időszakában az adóalany gazdasági tevékenységével, az általa bejelentett kisadózónak az adóalanyiság időszakában nyújtott tevékenységére tekintettel teljesített kifizetésekkel, más juttatásokkal és a bejelentett kisadózónak az adóalanytól a tevékenységére, tagsági jogviszonyára tekintettel megszerzett jövedelmével összefüggő alábbi közterhekkel kapcsolatos kötelezettségek alól:

²³ A Katv. 32/A-32/B. §-ában foglalt átmeneti rendelkezések alapján ahol a Katv. csecsemőgondozási díjat említ, azon terhességi-gyermekágyi segélyt kell érteni, ha az ellátásra való jogosultság 2015. január 1-jét megelőzően nyílt meg, ahol pedig gyermekgondozást segítő ellátást említ, azon gyermekgondozási segélyt kell érteni, ha az ellátásra való jogosultság 2016. január 1-jét megelőzően nyílt meg.

²⁴ A 30 napos kiegészítő szabályt 2018. július 26-ai hatállyal módosította a Módtv. 54. § 5. pontja.

²⁵ A Katv. 9-10. §-ai alapján.

- a vállalkozói személyi jövedelemadó és vállalkozói osztalékalap utáni adó vagy átalányadó megállapítása, bevallása és megfizetése;
- társasági adó megállapítása, bevallása és megfizetése;
- a személyi jövedelemadó, járulékok (ideértve az egészségügyi szolgáltatási járulékot is) és az egészségügyi hozzájárulás megállapítása, bevallása és megfizetése (pl. osztalék, a személyesen közreműködő tag esetén a béren kívüli juttatások utáni adó alól a kisadózó vonatkozásában);
- szociális hozzájárulási adó és egészségügyi hozzájárulás, valamint a szakképzési hozzájárulás megállapítása, bevallása és megfizetése alól.

A Tbj. 26. § (10) bekezdésében foglaltak értelmében a kisadózóként bejelentett személyek után fizetendő, az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci-, valamint a nyugdíjjárulék kötelezettséget is kiváltó közteherfizetést a Katv-ben meghatározottak szerint kell teljesíteni.

Természetesen más jogviszonyban lévők esetében (pl. munkavállaló) a kisadózó vállalkozásnak az adófizetési és bevallásadási kötelezettségeket az általános szabályok szerint kell teljesíteni.

Az Szja tv. 66. § (1) bekezdés a) pontjának af) alpontja alapján, ha a kisadózó vállalkozás a kisadózóként be nem jelentett tagja részére a társaság nyereségéből való részesedésként kifizetést teljesít, akkor a magánszemélynek osztalékból származó jövedelme keletkezik.²⁶

A kisadózót megillető ellátások

1. a főállású kisadózót megillető ellátások

- a főállású kisadózó e jogállásának időtartama alatt biztosítottnak minősül;²⁷
- szünetel a főállású kisadózó biztosítása abban a hónapban, amelyben a főállású kisadózó után az adót azért nem kell megfizetni, mert egyéni vállalkozói tevékenységét szünetelteti;
- a Tbj.-ben és a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben meghatározott valamennyi ellátásra jogosultságot szerezhethet (nyugdíj, álláskeresési járadék);
- az ellátások számításának alapja havi 94 400 forint;
- abban az esetben, ha a kisadózó vállalkozás magasabb összegű tételes adót fizet a főállású kisadózó után, akkor ezen ellátások számításának alapja 158 400 forint.²⁸

2. a főállásúnak nem minősülő kisadózót megillető ellátások

- a főállásúnak nem minősülő kisadózó e jogviszony alapján nem minősül biztosítottnak;
- társadalombiztosítási ellátásra és álláskeresési ellátásra jogosultságot nem szerez.

A kisadózó jövedelme²⁹

A kisadózó jövedelmének a kisadózó vállalkozás utolsó,

- megszerzett bevételről tett nyilatkozatában feltüntetett bevételének 60 százaléka;

²⁶ Az osztalékból származó jövedelem után a magánszemélyt 15 százalékos mértékű személyi jövedelemadó és 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettség terheli, amelyet az Szja tv. 66. § (3) bekezdésében és az Eho tv. 11. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a kifizetőnek kell megállapítania, levonnia, bevallania és megfizetnie.

²⁷ A Tbj. 5. § (1) bekezdése értelmében a főállású kisadózóként bejelentett személy a Tbj. alkalmazásában is biztosítottnak minősül.

²⁸ Az ellátások számításának alapját 2018. január 1-jei hatállyal emelte fel a szociális hozzájárulási adó csökkentéséről és a kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2017. évi CLVI. törvény.

²⁹ Katv. 10. § (3) bekezdés.

- több tag esetén annak fejenként egyenlő része,

de mindkét esetben legalább a tételes adófizetési kötelezettséggel érintett hónapok és a havi minimálbér szorzata minősül.³⁰

VI . A kisadózó vállalkozás bevétele³¹ és a bevétel megszerzésének időpontja³²

Bevételnek minősül a kisadózó vállalkozás által a vállalkozási tevékenységével összefüggésben bármely jogcímen és bármely formában mástól megszerzett vagyoni érték, ideértve a tevékenység végzéséhez kapott támogatást és a külföldön is adóköteles bevételt, valamint az az összeg, amelyet az adóalany az általa kibocsátott bizonylat alapján az adóalanyisága megszűnése napjáig még nem szerzett meg.

A külföldi pénznemben keletkezett bevételt a bevétel megszerzésének időpontjában irányadó MNB hivatalos devizaárfolyam, az olyan külföldi pénznem esetén, amely nem szerepel az MNB hivatalos devizaárfolyam-lapján, az MNB által közzétett, euróban megadott árfolyam alapulvételével kell forintra átszámítani.

Nem minősül bevételnek

- az áthárított általános forgalmi adó;
- az a vagyoni érték, amelyet az adóalany köteles visszaszolgáltatni (így különösen a kapott kölcsön, hitel);
- az adózó által korábban átadott vagyoni érték az adóalany részére nem ellenértékként történő visszaszolgáltatásakor (ideértve különösen a nyújtott kölcsön, hitel visszafizetett összegét, de ide nem értve különösen a nyújtott kölcsönre, hitelre kapott kamatot), ha azonban az adóalany csak a szokásos piaci ár egy részének megfizetésére köteles, akkor a szokásos piaci árból a fizetési kötelezettséget meghaladó rész bevételnek minősül;
- az a vagyoni érték, amelynek a megszerzése alapjául szolgáló jogviszony keletkezésének napjára vonatkozóan megállapított szokásos piaci árát az adóalany köteles megfizetni;
- jogszabály vagy jogerős bírósági, illetve hatósági határozat alapján kapott nem jövedelempótló kártérítés, kártalanítás, továbbá az adóalany vállalkozási (gazdasági) tevékenységéhez használt vagyontárgy károsodására vagy megsemmisülésére tekintettel a károkozótól, annak felelősségbiztosítójától vagy harmadik személytől a káreseménnyel kapcsolatosan kapott vagyoni érték, továbbá az adóalany biztosítójától elemi kárra tekintettel kapott kártérítés összege;
- a költségek fedezetére vagy fejlesztési célra folyósított támogatás.³³

Költségek fedezetére vagy fejlesztési célra folyósított támogatásnak az olyan támogatás minősül, amelyet az adózó kizárólag a ténylegesen felmerült, igazolt kiadásainak a folyósítóval történő elszámolási kötelezettsége mellett kap, ideértve az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló miniszteri rendelet szerinti támogatást is.

A bevétel megszerzésének időpontja

³⁰ 2018. január 1-jétől a havi minimálbér összege 138 000 forint.

³¹ Katv. 2. § 12. pont.

³² Katv. 2. § 13. pont.

³³ Átmeneti rendelkezések alapján ezt a szabályt a 2013. január 1-jét követően keletkezett bevételre is alkalmazni lehet.

- pénz, dolog, értékpapír, váltó, csekk és más hasonló okirat esetében az átvétel vagy a számlán való jóváírás napja;
- igénybe vett szolgáltatás esetében az a nap, amelyen a szolgáltatás nyújtójának vagy igénybevevőjének az Áfa tv.³⁴ rendelkezései szerint adófizetési kötelezettsége keletkezik, vagy keletkezne;
- jog esetében az a nap, amelytől kezdődően az adóalany a jog gyakorlására, átruházására, átengedésére vagy megszüntetésére jogosult;
- elengedett követelés és átvállalt tartozás esetében az a nap, amelyen az adóalany kötelezettsége, illetve tartozása megszűnik;
- az adóalanyiség megszűnésének napja, ha az adózó az általa kibocsátott bizonylat ellenértékét az adóalanyiség utolsó napjáig nem szerezte meg.

VII. Nyilatkozattétel és adatszolgáltatás³⁵

Nyilatkozattétel

A kisadózónak az adóévet követő február 25-éig nyilatkozattételi kötelezettsége van az állami adóhatóság felé az adóévben adóalanyként megszerzett bevételéről, melyet a papír alapon vagy elektronikus úton benyújtott 18KATA nyomtatványon teljesíthet. A nyilatkozat a jogkövetkezmények szempontjából bevallásnak minősül.

A kisadózó adatszolgáltatási kötelezettsége

A kisadózó vállalkozásnak a nyilatkozattétel mellett adatszolgáltatási kötelezettsége is van a bevételt juttató bármely más személy nevééről és címéről, valamint a naptári évben megszerzett, a kisadózó vállalkozás bevételének minősülő összegről, amennyiben az ezen személytől megszerzett bevétel a naptári évben meghaladja az 1 millió forintot. Nem vonatkozik ez a szabály arra az esetre, ha a bevétel magánszemélytől származik.

Míndez azt jelenti, hogy amennyiben a kisadózó vállalkozás külföldi üzleti partnertől szerez évi 1 millió forintot meghaladó összegű bevételt, akkor ezen üzleti partner adatait is közölni kell.

Az adatszolgáltatás teljesítése során nem kell figyelembe venni a kisadózó vállalkozás olyan bevételét, amelyről a kisadózó vállalkozás nem számlát állított ki.

Az adatszolgáltatási kötelezettségnek a 2018. évre szintén a 18KATA nyomtatványon lehet eleget tenni.³⁶

Amennyiben adózó adóalanyiséga év közben megszűnik, akkor a nyilatkozattételi és adatszolgáltatási kötelezettségét 30 napon belül kell teljesítenie.

A kisadózó számláját befogadó adózó adatszolgáltatási kötelezettsége

A kisadózó számláját befogadó, Art. szerinti adózónak (ide nem értve az egyéni vállalkozónak nem minősülő magánszemélyt és a kisadózók tételes adójának alanyát) a tárgyévet követő év március 31-éig adatot kell szolgáltatnia az állami adóhatóság részére

- a kisadózó vállalkozás nevééről, címéről, adószámáról,
- a kisadózó vállalkozás részére a naptári évben juttatott, a kisadózó vállalkozás bevételének minősülő összegről,

feltéve, ha a naptári évben meghaladta az 1 millió forintot.

³⁴ Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv).

³⁵ Katv. 11. § és 13. §.

³⁶ A 2017. évre vonatkozó adatszolgáltatást 2018. február 26-áig a 17KATA nyomtatványon kell teljesíteni.

Az adatszolgáltatási kötelezettséget az adóhatóság által erre a célra rendszeresített 'K102 számú nyomtatványon kell teljesíteni (pl. 2017. évről a 17K102 számú nyomtatványon 2018. április 3-áig).

Az adatszolgáltatás teljesítése során nem kell figyelembe venni a kisadózó vállalkozás olyan bevételét, amelyről a kisadózó nem számlát állított ki.

Az évközben megszűnő adózónak az Art. 109. §-ában foglaltak alapján soron kívül kell az adatszolgáltatást teljesíteni a K102 számú nyomtatványon.

VIII. Bizonylatolási-, nyilvántartási kötelezettség³⁷

A kisadózó vállalkozásnak a bevételekről időrendi sorrendben kell bevételi nyilvántartást vezetni.

A bevételi nyilvántartás adattartalma:

- sorszám;
- a bizonylat sorszáma;
- a bevétel összege;
- a bevétel megszerzésének időpontja.

A bevételi nyilvántartás vezetésével összefüggő kötelezettséget teljesítettnek kell tekinteni, ha a kisadózó vállalkozás az általa kiállított nyugtákat, számlákat teljes körűen megőrzi akkor, ha e dokumentumokból a bevétel megszerzésének időpontja hitelesen megállapítható.

A számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet 2018. január 1-jétől hatályos 3. § (3a) bekezdése értelmében e rendelet előírásait nem kell alkalmaznia annak az ügyvédi irodának, amely az üzleti évben (adóévben) nyilvántartásait a Katv. előírásai szerint vezeti (feltéve, hogy megfelel a Katv.-ben foglalt feltételeknek). Ebből következően a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adózást jogszerűen folytató ügyvédi iroda is a fenti bevételi nyilvántartás vezetésére kötelezett.

A kisadózó vállalkozás a termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról köteles az Áfa tv. szabályai szerinti nyugta vagy számla kiállítására azzal, hogy a bizonylatot, a nyilvántartást a kiállítás adóévét követő 5. naptári év végéig köteles megőrizni. E kötelezettség a bizonylat rontott példányára is vonatkozik.

A kiállított számlán a kisadózó vállalkozásnak kötelező feltüntetnie azt, hogy „Kisadózó”. A megrendelő kérésére a „Kisadózó” szövegrész idegen nyelven is feltüntethető a számlán.

IX. Munkaviszonytól való elhatárolás³⁸

Amennyiben a kisadózó vállalkozással kötött szerződés, ügylet a tartalma szerint a kisadózó és harmadik személy közötti munkaviszonyt leplez, akkor az adózási és egyéb jogkövetkezményeket e törvénytől eltérően a munkaviszonyra irányadó rendelkezések szerint kell megállapítani.

³⁷ Katv. 12. §.

³⁸ Katv. 14. §.

Az adóhatóság ellenőrzési eljárás keretében - az ellenkező bizonyításáig - vélelmezheti, hogy a kisadózó és a kisadózó vállalkozással összefüggésben a 13. § szerinti adatszolgáltatásra köteles adózó között munkaviszony jött létre.

A vélelmet akkor kell megdőltnek tekinteni, ha az alábbi körülmények közül **egynél több megvalósul**:

- a kisadózó a tevékenységet nem kizárólag személyesen végezte vagy végezhetette;
- a naptári évi bevételének legalább 50 százalékát nem adatszolgáltatásra köteles személytől (a továbbiakban: megrendelő) szerezte;
- a megrendelő nem adhatott utasítást a tevékenység végzésének módjára vonatkozóan;
- a tevékenység végzésének helye a kisadózó birtokában áll;
- a tevékenység végzéséhez szükséges eszközöket és anyagokat nem a megrendelő bocsátotta a kisadózó rendelkezésére;
- a tevékenység végzésének rendjét a kisadózó határozza meg;
- a kisadózó vállalkozás minden kisadózóként bejelentett tagja, illetve a kisadózó egyéni vállalkozó a naptári év egészében azért nem minősül főállású kisadózónak, mert heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban áll vagy a kisadózó vállalkozáson kívül más vállalkozásban főállású társas vállalkozónak minősül (ideértve a más kisadózó vállalkozásban fennálló főállású kisadózói jogállást is) feltéve, hogy a kisadózó vállalkozás naptári évi bevételének legalább 50 százalékát olyan személytől szerezte, akivel/amellyel a kisadózó a naptári évben nem állt a fent említett jogviszonyok egyikében sem.³⁹

A megrendelőt és az azzal kapcsolt vállalkozási viszonyban álló személyeket egy személynek kell tekinteni (kapcsolt vállalkozás: a Tao. tv.⁴⁰ 4. § 23. pontja szerinti vállalkozás).

X. Áttérési szabályok egyéni vállalkozók esetében

Áttérés a tételes adó hatálya alá

A személyi jövedelemadó hatálya alól a kata hatálya alá

A kata választása esetén az adóalanyiság kezdő napját megelőző napon megszerzett bevételnek kell tekinteni azt az ellenértéket, amelyről kiállított bizonylat szerinti teljesítési időpont megelőzi az adóalanyiság kezdő napját.

Ez a szabály vonatkozik a vállalkozói személyi jövedelemadó megállapítására vonatkozó szabályokat alkalmazókra és azokra is, akik a jövedelmüket átalányban állapítják meg.

Az adóalanyiság választását megelőző időszakra vonatkozó kiadások

A vállalkozói személyi jövedelemadó szabályai szerint adózó egyéni vállalkozók esetében a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyiság időtartamában felmerült, az adóalanyiság választását megelőző időszakra vonatkozó kiadásokat az egyéni vállalkozó oly módon számolhatja el, mintha azok a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyiság

³⁹ Ezen szabály alapján tehát – amennyiben ezen kívül még legalább egy feltétel teljesül – nem állapítható meg a felek között munkaviszony, ha a kisadózó azért nem főállású kisadózó, mert máshol főállású munkavállaló vagy társas vállalkozó, feltéve, hogy a kisadózó vállalkozás bevételének több mint felét nem attól a cégtől szerzi meg, ahol a kisadózó munkaviszonyban áll vagy társas vállalkozó.

⁴⁰ A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény.

kezdő napját megelőző napon merültek volna fel (Például: az adózó januártól a kata hatálya alá tartozik, de január 12-éig fizeti be a költségként elszámolható közterhet). Amennyiben az adózó a 'SZJA bevallás benyújtását követően egyenlíti ki az adóalanyiség előtti időszakra vonatkozó kiadásait, akkor önrevíziót kell majd benyújtania.

Készletek számbavétele

A vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó a kata hatálya alá történő bejelentkezés adóévében az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetésére vonatkozó előírások szerint kötelezett a készletekkel kapcsolatos bevételének a megállapítására. A meglévő készletekkel kapcsolatos bevételét adózónak a továbbiakban mindaddig adóalapot nem érintő bevételként kell nyilvántartania, amíg adókötelezettségét a kata rendelkezések szerint teljesíti vagy az Szja tv. szerinti átalányadózást alkalmaz, vagy áttér az egyszerűsített vállalkozói adó hatálya alá.

Arra az egyéni vállalkozóra, aki átalányban állapítja meg a jövedelmét, ez a szabály azért nem vonatkozik, mivel az átalányadó választásakor ugyanígy kellett adózónak eljárnia, vagyis a készleteket számba kellett vennie az átalányadózás választásakor.

Ha például az egyéni vállalkozó kisadózó 2017. év decemberében úgy döntött, hogy 2018. január 1-jétől áttér a kata hatálya alá, akkor a 17SZJA bevallásában a '13-as lapokat erre is figyelemmel kell majd kitöltenie.

Ha pedig a Katv. szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó megszünteti a tevékenységét, akkor a bevételét növeli az az összeg, amelyet a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyiség bejelentése adóévében az előbbiek szerint megállapított.⁴¹

Kedvezmények figyelése

Amennyiben az adózó a Szja tv. hatálya alatt kisvállalkozói kedvezményt, kisvállalkozói adókedvezményt érvényesített, fejlesztési tartalék vagy foglalkoztatási kedvezmény címen csökkentette a bevételét, vagy kedvezményes adókulccsal adózott, akkor a kedvezmények végleges érvényesítésére vonatkozó szabályok a kata adóalanyiség időszaka alatt is vonatkoznak rá.

A kata szerinti adóalanyként lezárt adóévet figyelembe kell venni az olyan bevételt csökkentő kedvezmény, valamint adókedvezmény tekintetében, amelyet az adózó az Szja tv. rendelkezései szerint meghatározott számú adóévben vehet igénybe.

*Áttérés a Katv. hatálya alól a személyi jövedelemadó törvény hatálya alá*⁴²

Amennyiben az egyéni vállalkozó kijelentkezik a Katv. hatálya alól, akkor visszakerül az Szja tv. hatálya alá. Az egyéni vállalkozó az adóalanyiséga megszűnése bejelentésével egyidejűleg az **átalányadózásra vonatkozó rendelkezések alkalmazását is bejelentheti**, amennyiben a feltételeknek megfelel és a kata hatálya alól önként jelentkezett ki.

Az Szja tv. hatálya alá történő áttérés esetén adózónak

- vagyonleltárt kell készítenie az adóalanyiséga megszűnésének adóévet követő első adóév első napjára vonatkozóan minden olyan eszközről, amelyet a vállalkozói tevékenység keretében fog használni;

⁴¹ Katv. 25. § (2a) bekezdése.

⁴² Katv. 25. §.

- az adóalanyiság alatt megszerzett nem anyagi jószág, tárgyi eszköz után – ide nem értve, ha az egyéni vállalkozói tevékenységre való jogosultság egyéni cég alapítása miatt szűnik meg – a jövedelem meghatározásakor az értékcsökkenési leírást a más által kibocsátott bizonylaton feltüntetett értékre, mint beruházási költségre vetítve kell megállapítania;
- veszteségéből az egyes adóévekre 20-20 százalékot, tört év esetén annak arányos részét elszámoltnak kell tekintenie.

A személyi jövedelemadó szempontjából költségként elszámoltnak kell tekinteni:

- az Szja tv. alapján költségnek minősülő kiadást (juttatást);
- a vagyonelejtárban kimutatott nem anyagi javak és tárgyi eszközök (ide nem értve az adóalanyiság időszaka alatt megszerzett nem anyagi javakat, tárgyi eszközöket) beruházási költségének az adóalanyiság keletkezését megelőző adóév utolsó napjára az Szja tv. szerinti nyilvántartásban kimutatott beruházási költséget meghaladó részét;
- a nem anyagi javaknak és a tárgyi eszközöknek a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyként lezárt adóévre az Szja tv. szerint időarányosan jutó értékcsökkenési leírását (függetlenül megszerzésük időpontjától).

Az Szja tv. rendelkezései értelmében a vállalkozói személyi jövedelemadó, illetve az átalányadózás szabályai szerinti adózásra történő áttérést megelőző időszakra tekintettel megfizetett kisadózó vállalkozások tételes adóját és a 40 százalékos mértékű adót az egyéni vállalkozó nem veheti figyelembe költségként a jövedelem megállapítása során.

XI. A kata és az őstermelés

Aki az egyéni vállalkozói tevékenysége mellett mezőgazdasági őstermelői tevékenységet is folytat, annak a mindkét tevékenységgel összefüggő költségeket a bevételek arányában meg kell osztania (pl. könyvelőnek fizetett díj, rezsi költségek). Az a kisadózó egyéni vállalkozó, akinek az egyidejűleg végzett őstermelői tevékenysége mezőgazdasági kistermelői tevékenységnek minősül (az e tevékenységéből az adóévben megszerzett bevétele 8 millió forintot nem haladja meg), az őstermelői tevékenysége tekintetében választhatja az átalányadózást is. Amennyiben az adózó a Katv. hatálya alól önként jelentkezik ki, akkor az Szja tv. szerinti átalányadózást is választhatja az egyéni vállalkozói tevékenysége tekintetében.

XII. Áttérési szabályok a társasági adóalanyok esetében

A jogutód nélküli megszűnés szabályai a társasági adóban

A kató-t választó egyéni cég, kizárólag magánszemély taggal rendelkező kkt. és bt. a Tao. tv. jogutód nélküli megszűnésre irányadó szabályai alapján számol el társasági adókötelezettségéről (Katv. 27. §).

A kisadózó vállalkozások tételes adójának 2018. január 1-jei hatállyal történő választása esetén a 2017-es társasági adóbeli adóévről a 1771 számú adóbevalláson, 2018-as évközi választása esetén a 2018-as tört évről a 1871 számú bevalláson kell elszámolni. A bevallás benyújtásának határideje a társasági adóalanyiság megszűnésének hónapját követő ötödik hónap utolsó napja [Katv. 28. § (10) bekezdés].

A társasági adó bevallás benyújtásának kötelezettsége mellett a tételes adó alanyává váló egyéni cégek, közkereseti társaságnak és betéti társaságnak a tételesadó-alanyisága kezdő napját megelőző nappal, mint mérlegfordulónappal lezáruló üzleti évről (beszámolási időszakáról) beszámolót is kell készítenie. Ennek kiegészítő mellékletében a gazdálkodó köteles utalni arra, hogy a következő üzleti évtől (adóévtől) átjelentkezett a tételes adó hatálya alá.

A kata alanyára a számvitelről szóló törvény hatálya ugyanis már nem terjed ki, ezért azon időszakáról, amikor még ezen törvény előírásai szerint teljesítette könyvvezetési kötelezettségét, el kell számolnia. A beszámoló letétbe helyezésére előírt határidő – speciális rendelkezés hiányában - az üzleti év mérlegfordulónapját követő ötödik hónap utolsó napja.

A Tao. tv. hatálya alól kikerült adózóknak a megszűnő bevallásban figyelembe kell venni a Tao. tv. szerinti korrekciós tételeket. A kisadózó vállalkozások tételes adója hatálya alá való áttéréskor az adózó választása szerint nem alkalmazza a gyorsított értékcsökkenési leírással összefüggésben alkalmazandó korrekciós tételeket.⁴³

A társasági adóalany, amely az adóévben bejelenti, hogy a következő adóévben adókötelezettségeit a Katv. rendelkezései szerint teljesíti, a bejelentés adóévére vonatkozó társaságiadó-bevallásában adóelőleget nem vall be és a bejelentést követő adóévre társaságiadó-előleget nem fizet. Az adóhatóság a korábban bevallott adóelőleget hivatalból törli az adózó folyószámlájáról.

Amennyiben az adóévre vonatkozó bejelentést az adózó jogszerűen nem tehetné volna meg, akkor nem mentesül az adóelőleg-fizetés elmulasztásának jogkövetkezménye alól.

A kata alá bejelentkezett adózó a jogutód nélküli megszűnésre irányadó rendelkezések szerint már nem tartozik a Tao. tv. hatálya alá, azonban a tételes adóval érintett időszakot megelőzően a Tao. tv. előírásai szerint érvényesített kedvezményekkel kapcsolatban terhelheti társasági adófizetési kötelezettség (ha a kedvezményre a megszerzett jogosultságot elveszítette). Ezek az alábbiak:

1. ha az adózó a Tao. tv. hatálya alatt a kis- és középvállalkozások beruházási adóalap-kedvezményét érvényesítette, és a kedvezmény alapjául szolgáló beruházást nem helyezi üzembe, nem veszi használatba, vagy elidegeníti (pl. értékesítés, apport) a kedvezmény igénybevétele adóévét követő negyedik adóév utolsó napjáig, az adózás előtti eredmény csökkentéseként figyelembe vett összeg kétszerese után a társasági adót meg kell fizetni [Tao. tv. 7. § (1) bekezdés zs) pont, 8. § (1) bekezdés u) pont, 16. § (1) bekezdés c) pont cf) alpont];
2. amennyiben a mikrovállalkozás a Tao. tv. hatálya alatt érvényesítette a foglalkoztatottak átlagos állományi létszám-növeléséhez kapcsolódó adózás előtti eredményt csökkentő tételt, és utóbb a tételes adóalanyiság időszaka alatt a létszáma csökken, társasági adó visszafizetési kötelezettség keletkezik [Tao. tv. 7. § (1) bekezdés y) pont, 8. § (1) bekezdés v) pont, 16. § (1) bekezdés c) pont ch) alpont];
3. a fejlesztési tartalék képzése címén érvényesített adóalap-kedvezmény miatt a lekötés évében hatályos mértékű társasági adó és az arra felszámított késedelmi pótlék terheli a kisadózó vállalkozások tételes adójának alanyát az adózás előtti eredményt csökkentő tételként érvényesített összeg azon része után, amelyet kata adóalanyként a lekötés évét

⁴³ Katv. 28. § (5) bekezdés, Tao. tv. 16. § (1) bekezdés c) pont ca) alpont.

követő négy éven belül nem beruházási célra fordít, illetve a 4. adóév végéig nem használ fel [Tao. tv. 7. § (1) bekezdés f) pont, (15) bekezdés, 16. § (1) bekezdés b) pont];

4. a bejelentett immateriális jószágnak nem minősülő jogdíjbevételekre jogosító immateriális jószág értékesítéséből, nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként történő kivezetéséből származó nyereség lekötésekor alkalmazható adóalap-csökkentő tétel igénybevétele esetén a lekötés évében hatályos mértékű társasági adó és az arra felszámított késedelmi pótlék terheli az adóalanyt az adóalap-korrekció azon része után, amelyet az adózó a lekötés évét követő három éven belül nem jogdíjbevételekre jogosító immateriális jószág megszerzésére használ fel, illetve arra nem használja fel [Tao. tv. 7. § (1) bekezdés f) pont, 16. § (1) bekezdés b) pont];
5. az egyéni céget alapító egyéni vállalkozó által „megkezdett” kedvezményekre vonatkozó előírásokat [Tao. tv. 16. § (16) bekezdés a)-d) pontok];
6. a kata adóalanyának a társasági adóalanyként igénybe vett kis- és középvállalkozások adókedvezményét késedelmi pótlékkal növelten vissza kell fizetnie, ha a hitelszerződés megkötésének évét követő négy éven belül a beruházást nem helyezi üzembe (kivéve, ha az üzembe helyezés elháríthatatlan külső ok miatti megrongálódás következtében maradt el), vagy a tárgyi eszközt üzembe helyezésének adóévében vagy az azt követő három évben elidegeníti [Tao. tv. 22/A. § (5) bekezdés].

Ha az adózó a Tao. tv. szerinti feltételeket nem teljesíti, a társasági adót az adókötelezettség keletkezését kiváltó esemény évéről benyújtott 'KATA' jelű bevallásában vallja be.

Osztalék utáni adót kiváltó adó megállapítása

A közkereseti társaságoknak, betéti társaságoknak, egyéni cégeknek és az ügyvédi irodáknak⁴⁴ a '71 bevalláson nem csupán a társasági adóról kell elszámolniuk, hanem a bevételi nyilvántartás vezetése előtt a korábban felhalmozódott vagyon helyzetének rendezése érdekében meg kell állapítaniuk az osztalék utáni adót kiváltó adót is [Katv. 26. § (3) bekezdés] (az egyszerűsített vállalkozói adó hatálya alól érkező adóalanyokra vonatkozó szabályokat lásd alább).

Az adókötelezettség csak a felhalmozott vagyon „likvid”, nem tárgyi eszközökben és immateriális javakban lévő része után áll fenn.

Adóalap megállapítása:

<i>a beszámoló <u>mérlegében kimutatott</u></i>	<i>a beszámoló <u>egyszerűsített mérlegében kimutatott</u></i>
(±) Eredménytartalék	(±) Eredménytartalék
(+) Saját elhatározásból lekötött tartalék	(+) Saját elhatározásból lekötött tartalék
(±) Adózott eredmény	(±) Adózott eredmény
(+) Jóváhagyott osztalék, részesedés alapján a taggal szemben fennálló kötelezettség	(+) Jóváhagyott osztalék, részesedés alapján a taggal szemben fennálló kötelezettség
(-) Immateriális javak és tárgyi eszközök könyv szerinti értéke (ide nem értve a vagyoni betétként szerzett eszközöket, illetve az értékhelyesbítést)	(-) Immateriális javak és tárgyi eszközök könyv szerinti értéke (ide nem értve a vagyoni betétként szerzett eszközöket)

⁴⁴ Az ügyvédi irodák esetében az osztalék utáni adót kiváltó adófizetési kötelezettsége a Módtv. rendelkezései alapján 2018. augusztus 25-étől áll fenn.

(–) Az egyszerűsített vállalkozói adó szerinti adóalanyiság időtartama alatt keletkezett eredménytartalék, eredménytartalékból lekötött tartalék, eredménytartalékból jóváhagyott osztalékfizetési kötelezettség, adózott eredmény terhére fizetett (jóváhagyott) osztalékfizetési kötelezettség, és az adózott eredmény együttes összege
(–) A mérlegben kimutatott, a társasági adóalanyiság időszakában keletkezett eredménytartaléka terhére felvett osztalékkelőleg követelés könyv szerinti értékével (feltéve, hogy az előleget a beszámoló elfogadásakor osztalékként jóváhagyták)
= ± Adóalap

Az osztalék utáni adót kiváltó adó mértéke 15 százalék, amelyet a fent említett adózóknak az üzleti évre vonatkozó társaságiadó-bevallásban, vagy egyszerűsített vállalkozói adóról szóló bevallásban, vagy kisvállalatiadó-bevallásban elkülönítetten kell bevallani. A bevallott összeget három egyenlő részletben, az üzleti évre vonatkozó társaságiadó-bevallás, egyszerűsített vállalkozói adóról szóló bevallás vagy kisvállalatiadó-bevallás benyújtására előírt határidőig és az üzleti évet követő két adóévre – de legkésőbb a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyiságuk megszűnése adóévére – vonatkozó társaságiadó-bevallás, egyszerűsített vállalkozói adóról szóló bevallás vagy kisvállalatiadó-bevallás benyújtásával (esedékességi időpontjával) egyidejűleg kell megfizetni.

Ha a kkt., bt., egyéni cég, ügyvédi iroda⁴⁵ kisadózó vállalkozás olyan immateriális jószágot vagy tárgyi eszközt ad ingyenesen/kedvezményesen magánszemély részére, amely eszköz könyv szerinti értéke alapján az osztalék utáni adót kiváltó adó alapját csökkentette, akkor az ezen juttatás könyv szerinti értékének megfelelő jövedelemre – az Szja tv.-nek és az Art.-nak egyes, a kifizetőt terhelő adó mellett adható juttatásokra vonatkozó rendelkezései szerint – a személyi jövedelemadót megállapítja, megfizeti és bevallja.⁴⁶

A tagnak juttatott bevétel és a vállalkozásba befektetett összeg minősítése a KATA hatálya alatt

- A kkt., bt., egyéni cég, ügyvédi iroda⁴⁷ adóalany utolsó üzleti éve beszámolójának mérlegében kimutatott, tagi jogviszony megszűnésére tekintettel fennálló kötelezettség alapján a volt tagnak (örökösének) juttatott bevételre az Szja tv.-nek és az Art.-nak a vállalkozásból kivont jövedelemre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.
A Katv. 26. § (5) bekezdése szerint tehát vállalkozásból kivont jövedelemként adózik a kkt., bt., egyéni cég volt tagjának a kata alanyiság időszaka alatt juttatott összeg, ha a tag kilépésére a tételes adó hatálya alá történő bejelentkezést megelőzően került sor.
- Ha a kkt., bt., egyéni cég, ügyvédi iroda⁴⁸ tételes adóalanyisága az adóévet követő üzleti évtől nem áll fenn, az adóév utolsó napján vele tagi jogviszonyban álló magánszemélynél az osztalékból származó jövedelem, a vállalkozásból kivont jövedelem, valamint az árfolyamnyereségből származó jövedelem meghatározásakor a Katv. 26. § (7) bekezdése szerint meghatározott összegből a magánszemélyre részesedése alapján arányosan jutó részt a magánszemély adózott vagyonából a vállalkozásba befektetett összegnek kell tekinteni.

⁴⁵ Ezt a szabályt az ügyvédi iroda esetében 2018. augusztus 25-étől kell alkalmazni.

⁴⁶ Katv. 26. § (4) bekezdés.

⁴⁷ Ezt a szabályt ügyvédi iroda esetében 2018. augusztus 25-étől kell alkalmazni.

⁴⁸ Ezt a szabályt ügyvédi iroda esetében 2018. augusztus 25-étől kell alkalmazni.

Az arányosítás alapjául szolgáló összeg a kata adóalanyiség utolsó adóévet követő üzleti év nyitó mérlegében kimutatott saját tőke, ide nem értve a nyitó mérlegben kimutatott értékelési tartalékot és az osztalék utáni adót kiváltó adó alapját csökkentő tételként elszámolt értéket [Katv. 26. § (7) bekezdés].

Visszatérés a Tao. tv. hatálya alá

A társasági adó hatálya alá való visszatérés tekintetében a Katv. kimondja, hogy

- a tételes adóalanyiség időszaka alatt megszerzett immateriális jószág, tárgyi eszköz alapján az adózó az adóalanyiség megszűnése után a társasági adó alapjánál értékcsökkenési leírást egyáltalán nem érvényesíthet,
- az olyan társasági adókedvezmények tekintetében, amelyet az adózó a Tao. tv. rendelkezései szerint meghatározott számú adóévben vehet igénybe, a kata alanyiség időszakában lezárt adóévet is figyelembe kell venni.⁴⁹

XIII. A Katv. hatálya alá való áttérés szabályai egyszerűsített vállalkozói adóalanyok (egyéni vállalkozók, gazdasági társaságok) esetében

A Katv. 3. §-a alapján a kata adóalanyiség létrejöttének nem akadály, ha az adóalany az adóévre az egyszerűsített vállalkozói adó szerinti adóalanyiséget választott. Ha pl. egy adózó 2017. december 20-ig bejelentkezett az Eva tv. hatálya alá, a 2018. évi adókötelezettség teljesítésére irányuló ezen döntése nem akadályozza abban, hogy a 2018. év közben „átjelentkezzen” a kata hatálya alá.

Az Eva tv. hatálya alá tartozók esetében az adóalanyiség megszüntetése miatt minden kintlévőség evás bevételnek minősül. Az adóalanyiség a kata hatálya alá történő bejelentkezés esetén a Katv. szerinti adóalanyiség létrejötte napját megelőző nappal szűnik meg.

Az adókötelezettség teljesítésénél az Eva tv. 8. §-ában foglaltakra is figyelemmel kell lenni.

A Katv. 28/A. §-a alapján az egyszerűsített vállalkozói adó alól a kata hatálya alá áttérő adózóknál nem minősül katás bevételnek azon összeg, amely az Eva tv. alapján az egyszerűsített vállalkozói adó alapját képezi. E bevételeket a kisadózó vállalkozás bevételi nyilvántartásában fel kell tüntetni azzal a külön bejegyzéssel, hogy e bevételek az egyszerűsített vállalkozói adó alapját képezik.

A Katv. osztalék utáni adót kiváltó adó megállapítására vonatkozó rendelkezéseit⁵⁰ azon korábbi eva-alanyoknak kell alkalmazniuk, amelyek az evával összefüggő nyilvántartási kötelezettségüket a számviteli törvény előírásai szerint kettős könyvvitel rendszerében teljesítették.

Az Eva tv. szerinti bevételi nyilvántartást vezető adózók (társaságok) részéről az osztalék utáni adót kiváltó adó megállapítása az Eva tv. 18. § (1) bekezdése alapján már korábban – az eva alanyiség választásának évére vonatkozó beszámoló alapján, a beszámoló letétbe helyezésére előírt határidőig – megtörtént.

⁴⁹ Katv. 28. § (4) és (7) bekezdése.

⁵⁰ Katv. 26. § (3) bekezdés.

A kata alany az osztalék utáni adót kiváltó adót az üzleti évre vonatkozó beszámoló alapján a beszámoló letétbe helyezésére előírt határidőig állapítja meg a '43 számú bevalláson⁵¹, és három egyenlő részletben, a bevallás benyújtására előírt határidőig és az üzleti évet követő két adóévre – de legkésőbb a kata adóalanyiség megszűnésének adóévére – vonatkozó eva-bevallás benyújtásával egyidejűleg fizet meg.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

⁵¹ A bevallási határidő az eva alanyiség megszűnése hónapját követő ötödik hónap utolsó napja.